

ger til nærmere Dplysning, det var i den høitærede Indenrigsministers Anmærkning, hvorefter det ansaaes for utvivlsomt, at den Ret, som 1721 var givet Danneskjold-Laurvig til at nedlægge Bøndergods indtil 100 Ldr. Hartkorn og danne en Hovedgaard deraf, at denne Ret virkelig var gaaet over til Meer-gaarderne, til de nuværende Eiere, thi da synes mig, der maatte være Spørgsmaal om, hvad Skjødet her siger, og derom horte jeg slet Intet. Idag har jeg faaet en Udskrift af dette Skjøde at see, men deri findes ikke et eneste Ord derom, men derimod det udtryffelike Ord, at det er solgt og skjødet saaledes, som den daværende Eierinde, Grevinde Danneskjold-Laurvig, havde det, og havde det efter at endog Dispositionen af 1780 baade var gjort og kongelig confirmeret. Under disse Omstændigheder vilde jeg høilig forundre mig over at den forrige Indenrigsminister, uagtet sit høitidelige Løfte ifjor her i Salen, ogsaa uden Landbocommissionen at ville lade undersøge Alt, hvad der kunde være skeet i den forbigangne Tid, til Bærste for Bønderne, naar det kunde blive oplyst, at der var nogen Grund til at antage, at noget Saadant havde fundet Sted. Jeg vilde, siger jeg, forundre mig meget over det, at han derefter kunde besvare et saadant Andragende, som det angaaende hvad skeet er ved Skoldnæsholm, og besvare det saaledes, dersom ikke i samme Dieblif, da jeg hørte hans Løfte her i Salen, det da havde staaet klart for mig, at det var store Ting, om hele det bekjendte Ordsprog derpaa kunde anvendes, men det var vistnok, at den sidste Deel af det, var ikke blot et Spørgsmaal, men at det var sikkert, at det ville findes sandt. Ordspørget er: Loven er ærlig, men Holden er besværlig.

Boisen: Her er for Dieblifket kun Spørgsmaal om, hvorvidt nuværende Sag egner sig til Anvendelse af Grundlovens § 50, altsaa egner sig til at underkastes en alvorlig Undersøgelse, og idet jeg besvarer dette Spørgsmaal for mit Vedkommende bekræftende, er der kun Følgende, som jeg vil tillade mig at bemærke til det, som allerede er udtalt desangaaende. Jeg mener nemlig, at det er de Efterlevendes Pligt at værne om de Afvøde, og at der netop ere to Afvøde i denne Sag, som

det er vor Pligt at værne om. Den Første er Enkegrevinden Danneskjold-Laurvig. Hendes Ønske var det nemlig at være en Belgjørerinde for Skoldnæsholms Godes Beboere, og det var hendes Ønske tillige, at leve i en velsignedet Thukommelse iblandt dem til de siddigste Tider, derfor oprettede hun en Disposition, hvorved hun ikke alene paalagde sig selv betydelige Dpoffrelser i de 8 Aar, hun var i Besiddelse af Godset efterat Dispositionen var oprettet, men ogsaa at maatte sælge Godset til en billigere Priis, end hun ellers vilde have kunnet sælge det. Saadanne Dpoffrelser til Fordeel for andre Menneker, ere nu ingenlunde saa hyppige, at vi af den Grund skulle være tilbøielige til at glemme dem; men de ere netop af den Slags som have Krav paa, at de Efterlevende gjøre, hvad der staaer til dem, for at de, som have havt Hjertelag til at bringe saadanne Dpoffrelser, ogsaa maa see deres inderligste Ønske opfyldt. Imidlertid synes det, som om hun ingen af Delene har opnaaet, og derfor troer jeg, at det nu er vor Pligt, at gjøre hvad vi kunne, for at det dog ikke skulde blive til Intet med denne Dpoffrelse, hun har bragt, og jeg troer tillige, at Sagen maa betragtes som hørende til det Slags almeenvigtige Sager, som Grundlovens § 50 omtaler; thi, det er af en almeenvigtig Interesse for hele Landet, at Lyften til at bringe saadanne Dpoffrelser for det fælleds Bedste ikke skal tllintetgjøres hos dem, som have Evne dertil, naar det efterhaanden bliver mere og mere klart, at de, som have bragt dem, ere saa langt fra opnaae det, som de ville, at de endogsaa mange Gange komme til ved deres Dpoffrelse at virke i en ganske anden Retning, end det var deres Hjertes Ønske.

Den anden Afvøde, om hvis Minde, det her gjælder at værne, er Kong Frederik den Sjette. At han var en ægte Bøndeven, det Hædersnavn har Ingen villet gjøre ham stridigt, og dog er han med Hensyn til Skoldnæsholms Bønder kommen til at optræde med en saadan Haardhed, at han er kommen til at tllintetgjøres Birkningerne af, hvad Andre havde opoffret til Fordeel for de Bønder, hvis Vel tidligt og siddigt laae ham paa Hjerte. Det er umuligt, at han har kunnet gjøre det, fordi